

ŽENY NA VOLEBNÍCH KANDIDÁTKÁCH

Ve dnech 7. – 8. října v České republice proběhnou krajské volby. Rozbor kandidátek jednotlivých parlamentních stran z hlediska genderové vyváženosti najdete v nejnovějším Čtrnáctideníku.

V České republice bylo dle Českého statistického úřadu k 31. prosinci 2015 10 553 843 obyvatel.¹ Z toho představovali 5 186 330 muži a 5 367 513 ženy. Rozdíl mezi zástupci obou pohlaví byl tedy 181 183 lidí ve prospěch žen, což činí pouhých 1,7 % obyvatelstva.

² Muži i ženy tedy jsou, co se počtu jednotlivců týče, vyrovnány skupinami.

V jednotlivých oblastech se však jejich zastoupení liší. V poslední době se zintenzivnily diskuze o příčinách nerovného

zastoupení pohlaví, důsledcích i prostředcích, jak s tímto fenoménem pracovat. Jedním z oborů, kde výrazně dominují zástupci jedné skupiny, a to mužů, je politika.

Nejedná se o jev specifický pouze pro českou společnost. Ženy po celém světě představují pouhou jednu pětinu vrcholných politických představitelů. Celosvětově se ČR řadí na 89. místo společně s Bangladéšem, Lichtenštejnem a Slovenskem s 20 % žen ve vrcholné politice.³

¹ Věkové složení obyvatel podle pohlaví a rodinného stavu k 31. 12. 2015. [online]. Český statistický úřad. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/vekove-slozeni-obyvatelstva>, cit. dne 27. září 2016.

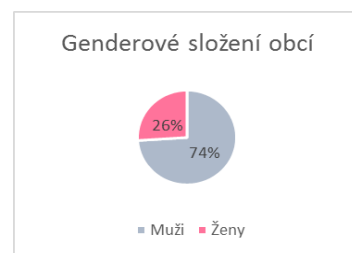
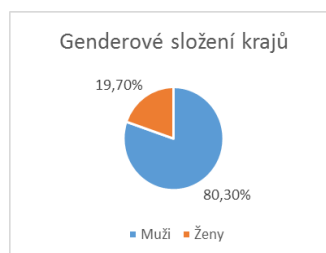
² Všechny grafy v textu jsou zpracovány autorkou.

³ World classification. Women in national parliaments. [online]. Inter-Parliamentary Union. Dostupné na: <http://www.ipu.org/wmn-e/classif.htm>, cit. dne 27. září 2016.

Zajímavé jsou údaje pro Evropský parlament (EP). Česká republika se se čtyřmi europoslankyněmi řadí na předposlední místo před Maltu, která nemá v EP žádnou ženskou zástupkyni.⁴

Důvody tohoto stavu jsou mnohé. Kromě přetrvávajícího patriarchálního modelu rodiny a s ním spojeného rozdílného vnímání rolí mužů a žen ve společnosti má velký vliv na zastoupení žen v zastupitelských orgánech také struktura kandidátních listin, kterou jednotlivé strany a hnutí do voleb předkládají.⁵

O něco málo lepší situace panuje v nižších patrech samosprávy. Česká zastupitelstva byla po volbách 2012 tvořena ženami z 26 %, v krajích oproti tomu nebylo zastoupení žen ani 20 %.⁶

Politické subjekty letos opět po čtyřech letech sestavovaly kandidátky pro krajské volby. Jejich struktura může výrazně ovlivnit zastoupení žen v krajských orgánech, a proto se složení kandidátních listin zabývá tento text.

Kvůli velkému počtu subjektů, které se rozhodly zapojit do nadcházejících voleb, je tento rozbor zúžen pouze na politické subjekty, které v posledních parlamentních volbách konaných v roce 2013 získaly křesla v Poslanecké sněmovně PČR (ANO 2011, ČSSD, KDU-ČSL, KSČM, ODS, TOP 09, Úsvit) ve všech krajích.

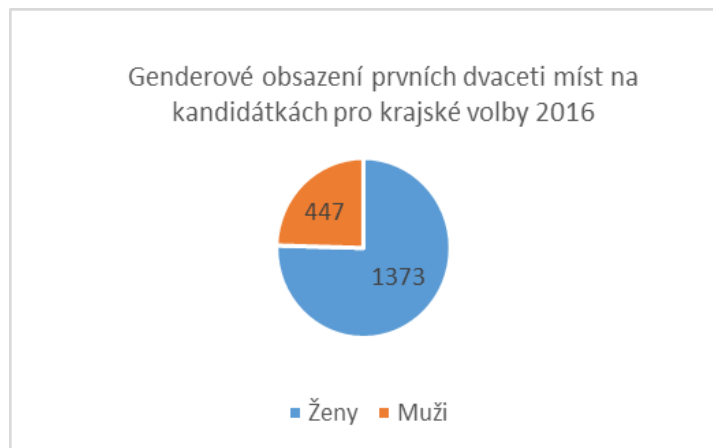
⁴ V tomto hodnocení se nejlépe umístilo Finsko, jehož obyvatelé do EP zvolili 8 žen, které představují 61,5 % finských zástupců v EP. Women in regional parliamentary assemblies. [online]. Inter-Parliamentary Union. Dostupné na: <http://www.ipu.org/wmn-e/regions.htm>, cit. dne 27. září 2016.

⁵ RAKUŠANOVÁ GUASTI, Petra. Česká politika: Ženy v labyrintu mužů? Praha: Fórum 50 %, s. 9-12.

⁶ ŠPRINCOVÁ, Veronika a Marcela ADAMUSOVÁ. Politická angažovanost žen v České republice. Praha: Forum 50 %, o.p.s., 2014, s. 35, 38.

ZASTOUPENÍ ŽEN NA PŘEDNÍCH PŘÍČKÁCH KRAJSKÝCH KANDIDÁTEK

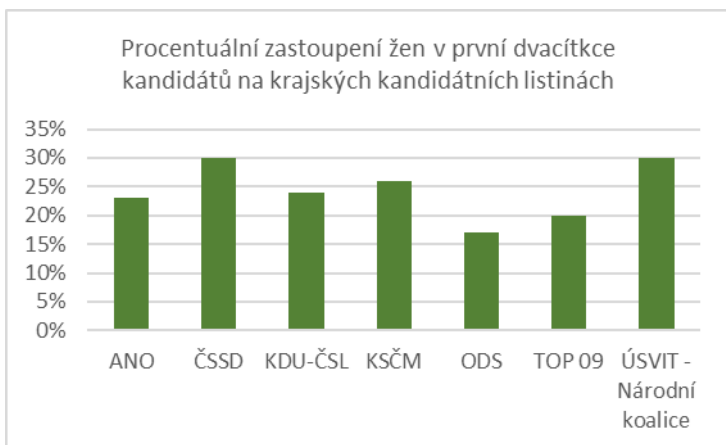
Na prvních dvaceti místech zkoumaných stran ve 13 krajích zaujaly ženy necelých 450 míst, což procentuálně vyjádřeno z celkových 1820 míst představuje zhruba 23 %.

7

Podle studie z roku 2006 představují ženy v rámci členské základny politických stran třetinu až polovinu, což jejich zastoupení na kandidátkách silně neodpovídá.⁸

Nejčastěji jsou ženy zastoupeny na kandidátních listinách ČSSD a Úsvitu, nicméně přibližně třetinové zastoupení stále nepředstavuje výrazně oslnivý výsledek.

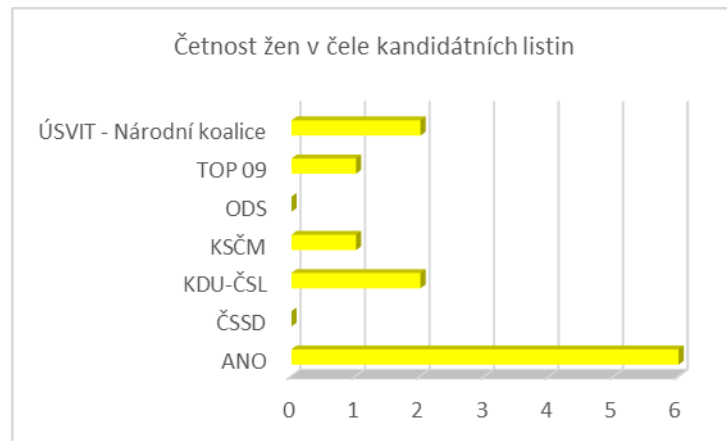

U žádné ze stran ženy většinou nezaujímají vedoucí pozice na kandidátkách. Výjimečné je

⁷ Data ke grafům „Genderové obsazení prvních dvaceti míst na kandidátkách pro krajské volby 2016“ a „Procentuální zastoupení žen v první dvacítkce kandidátů na krajských kandidátních listinách“ a k tabulce „Průměr – nejvýše umístěná žena na kandidátce“ pocházejí ze serveru www.volby.cz. Graficky zpracováno autorkou.

⁸ RAKUŠANOVÁ, Česká politika, s. 5.

v tomto hnutí ANO 2011, kde ženy vedou kandidátky v šesti krajích (Jihočeský, Karlovarský, Královehradecký, Liberecký, Středočeský a Zlínský). Častěji jsou ženy v čele kandidátních listin zastoupeny u KDU-ČSL a Úsvitu – Národní koalice.

Celkově ženy nejsou na předních postech umístěny často. Průměrně je nejvýše umístěná žena na 4. místě kandidátky. V tomto ohledu jsou na tom ženy nejlépe na kandidátkách hnutí ANO, KDU-ČSL a KSČM.

Průměr - nejvýše umístěná žena na kandidátce	
ANO	2,384615
ČSSD	4
KDU-ČSL	3,923077
KSČM	3,230769
ODS	5,692308
TOP 09	5,307692
ÚSVIT	4,538462

ZÁVĚR

Zastoupení žen na kandidátkách politických stran a hnutí pro krajské volby 2016 potvrzuje všeobecný fenomén nižšího zapojení žen do politiky. Česká republika není v tomto ohledu výjimkou, a zdá se, že v této oblasti nelze v nejbližší době čekat radikální změnu.

